

Projekt NAPSÍ spolu!

Sociální služby – součást udržitelného rozvoje

Závěrečná konference projektu NAPSÍ spolu! a 7. oborová konference neziskových nevládních organizací (NNO) působících v sociální a zdravotní oblasti „Sociální služby – součást udržitelného rozvoje“ se uskutečnila 25. a 26. listopadu v pražském hotelu Olšanka. Konferenci uspořádalo občanské sdružení SKOK pod záštitou ministra práce a sociálních věcí Dr. Ing. Jaromíra Drábka.

Jde o projekt „Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu sociální inkluze v ČR“ (Projekt No VS/2008/0571), který je realizován v rámci evropské výzvy Komunitárního programu PROGRES 2007-2013.

NNO sbírají zkušenosti už 20 let

Konferenci zahájila MUDr. Milena Černá, ředitelka Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a čestná předsedkyně o. s. SKOK, která shrnula význam nevládních neziskových organizací za posledních dvacet let činnosti především v sociální oblasti. „Neziskové organizace sbírají zkušenosti kontinuálně, a i když se vyvíjejí jak nabízené metody, tak i potřeby klientů, nabyli na síle boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení,“ řekla Milena Černá a upozornila, že i když se mluví o tom, že u nás je nízká míra chudoby a žádná zvláštní opatření nejsou nutná, je v ČR podle eurostatistik zhruba 1 milion obyvatel v nouzi a trpí sociálním vyloučením, které se týká i lidí s postižením, s duševním onemocněním, s mentální retardací, mladých lidí,

kteří opouštějí dětské domovy, apod. Řekla také, že NNO se velice zasloužily o to, aby se v naší zemi rozvíjela občanská společnost, a zdůraznila, že nechceme „jednotný pytel“ pro všechny poskytovatele sociálních služeb – vždyť občanská společnost se vyznačuje různorodostí. Hana Vlčková, členka výkonného výboru SKOK, o. s., a ředitelka občanského sdružení Zahrada, které provozuje chráněné bydlení pro lidi s těžkým postižením, hovořila o konceptu udržitelného rozvoje. Zdůraznila, že strategie udržitelného rozvoje není žádná novina, pod gescí ministerstva životního prostředí je součástí závazku ČR. „Poskytovatelé sociálních služeb mají zákonnou povinnost sociálního začleňování,“ řekla mj. Hana Vlčková a zdůraznila, že je třeba, aby aktivity ve zdravotně-sociální oblasti vždy směřovaly ke zvyšování kvality života klientů.

Osmdesát milionů ohrožených osob v EU

Konference se za Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) ČR zúčastnil JUDr. Štefan Čulík, který řekl, že rok 2010 byl vyhlášen Evropským rokem boje proti

Část předsednického stolu (zleva): Pavel Novák, předseda SKOK o. s., JUDr. Štefan Čulík, MUDr. Milena Černá a Hana Vlčková. Foto: ZN

chudobě a sociálnímu vyloučení, a dodal, že je třeba podnitit diskusi, jak s tímto problémem dále naložit a vytvořit vizi, jak řešit problematiku sociálního začleňování v příštích deseti letech. V současné době je v Evropské unii zhruba 80 milionů osob ohroženo rizikem chudoby. Podle Evropské platformy boje proti chudobě by jejich počet měl do roku 2020 klesnout o 25 procent. Zdůraznil také, že hlavními partnery MPSV jsou v tomto směru Evropská síť boje proti chudobě a projekt NAPSÍ spolu! MPSV má dotační program na projekty v souvislosti s bojem proti chudobě – bylo podáno 144 žádostí, podporu MPSV do-

stalo 16 z nich, což čítá 10 448 000 Kč. Aktivity byly zhruba z 50 % spolufinancovány z peněz Evropské unie. Celonárodní kampaň MPSV měla upozornit na problematiku chudoby, její součástí byla i putovní výstava MPSV (viz ZN č. 37, str. 6), která putovala po krajských městech. Závěrečná konference MPSV k Evropskému roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení se uskuteční 10. 12.

Evropská síť boje proti chudobě

Prezident Evropské sítě boje proti chudobě (EAPN) Ludo Horemans z Belgie se

ohlédl za dvacetiletou historii EAPN. Vysvětlil, že jde o reprezentativní organizaci podporovanou Evropskou komisí, jejímž cílem je eradikace chudoby v členských zemích EU. Sdružuje 26 národních sítí a 23 evropských organizací. Ludo Horemans řekl, že je třeba budovat v lidech povědomí o příčinách chudoby. Upozornil, že od roku 2005 nedošlo v zemích EU k žádnému snížení míry chudoby. Konstatoval také, že chudoba je popření základních lidských práv a její hlavní příčinou není osobní pád jednotlivce, ale způsoby, jak je naše společnost organizována. V červnu t. r. padlo na evropské úrovni rozhodnutí do roku 2020 vyvést z chudoby nejméně 20 milionů lidí.

Jinakost nezmenšuje hodnotu člověka

„Je třeba si stále připomínat, že ve druhé polovině 20. století se podle filozofa Emmanuela Levinase změnila odpovědnost za sebe i za druhé v odpovědnost asymptickou, což znamená, že máme za druhého vyšší odpovědnost než on za nás,“ řekla prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc., z Pedagogické a Husitské teologické fakulty UK Praha, a dodala, že jestli je něco opravdu důležité, je to začleňování lidí, kteří jsou jiní než majorita.

„Řekla bych tomu ‚jinakost‘, alteritas, a je naším úkolem učit se uznávat jinakost, protože ta nezmenšuje hodnotu člověka,“ zdůraznila prof. Hogenová. *hech*

Sociální podnikání

Jeden z prvků evropské politiky

Sociální ekonomika je vnímána jako jedna z moderních cest řešení problémů nezaměstnanosti, sociálního vyloučení či ohrožování životního prostředí a je současně prvkem evropské politiky.

Proces prosazování myšlenky sociální ekonomiky do praxe je v České republice teprve v začátcích. Stále existuje nedostatečná znalost a nízké povědomí odborné i laické veřejnosti o této problematice, neexistuje ani legislativní zakotvení konceptu.

V sociálním podnikání dochází k průniku podnikání a důrazu na vzájemnost a svépomoc. Akcentuje se především zaměstnávání znevýhodněných osob (tzv. integrační sociální podniky) a poskytování obecně prospěšných služeb v oblasti sociálního začleňování a místního rozvoje včetně ekologicky orientovaných činností. Dále zde figurují také podnikatelé – jednotlivci pocházející současně ze znevýhodněných skupin. Sociální podnikání může být rovněž doplňkovou činností nestátních neziskových organizací (NNO) s cílem použít výnosů v hlavní obecně prospěšné činnosti.

Jednoduše řečeno je sociální ekonomika souhrn aktivit uskutečňovaných různými typy organizací, jejichž cílem je služba členům nebo místní komunitě především prostřednictvím podnikání. Sociální ekonomika je orientovaná na řešení otázek nezaměstnanosti, sociální soudržnosti a místního rozvoje.

Co je sociální podnik?

Sociální podnik má na rozdíl od běžného podniku odlišný žebříček hodnot a priorit, snaží se být prospěšný komunitě, případný zisk je reinvestován do rozvoje podnikání a naplňují se prospěšné cíle subjektu. Takový podnik se chová eticky a ekologicky, využívá primárně místní zdroje (suroviny, lidské zdroje atd.), reaguje na místní potřeby a svým zaměstnancům dává prostor k zapojení do rozhodovacích procesů. Cí-

lem sociálních podniků není maximalizace zisku, který by byl rozdělován mezi společníky či akcionáře, ale snaží se vygenerovaný zisk použít na prospěšné účely.

Je důležité si uvědomit, že podnik musí být primárně ziskový, aby mohl být užitečný a mohl plnit prospěšné cíle, ať už jde o zaměstnávání znevýhodněných osob, nebo o ekologicky orientované aktivity. Snaží se tedy na běžném trhu obstát a stejně jako ostatní podniky bojuje s konkurencí. Bariéry, které také mohou ovlivňovat pomalejší rozvoj sociální ekonomiky, jsou spojeny s metodickými nástroji souvisejícími s úrovní a možnostmi vzdělávání podnikatelů, zejména těch, kteří působí v neziskovém sektoru nebo v oblastech malého a středního podnikání.

Finanční podpora sociálního podnikání z fondů EU v ČR

S využitím znalostí zahraniční praxe nastavilo v roce 2009 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR podmínky pro finanční podporu projektů zaměřených na sociální podnikání v rámci Integrovaného operačního programu (IOP) a Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OPLZZ).

Výzva č. 1 v oblasti intervence 3.1 Integrovaného operačního programu je zaměřena na investiční podporu sociálních podniků, například na pořízení a vybavení provozovny potřebnými technologiemi pro zahájení činnosti. Pro tuto výzvu bylo alokováno téměř 384 mil. Kč. Od data vyhlášení výzvy bylo podáno 85 projektů. Do listopadu 2010 bylo doporučeno k podpoře 18 projektů žádajících v součtu necelých 65 mil. Kč. Výzva č. 30 v oblasti intervence 3.1 Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost

(OPLZZ) je zaměřena na krytí neinvestičních výdajů spojených se vznikem sociálních podniků. Na tuto výzvu bylo alokováno téměř 249 mil. Kč. Od data vyhlášení výzvy bylo registrováno 143 projektů. Do listopadu 2010 bylo doporučeno k podpoře 19 projektů v celkové částce přesahující 60 mil. Kč. Obě výzvy jsou orientovány na podporu vzniku a rozvoje nových podnikatelských aktivit zaměřených na sociální podnikání a současně umožňují sociálně vyloučeným osobám či osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup na trh práce, do podnikatelského prostředí a do společnosti. V těchto výzvách jde o unikátní možnost získat finanční podporu investiční i neinvestiční části podnikatelského záměru ze dvou různých programů. V obou programech jsou stejné cílové skupiny, oprávnění žadatelé, podporované aktivity, a pokud je žádost podávána do obou programů, mají projekty i totožný podnikatelský plán.

Žadatel o dotaci může na realizaci svého podnikatelského záměru získat nevratnou dotaci ve výši maximálně 200 000 eur (cca 5,2 mil Kč), což je limit podpory v režimu de minimis.

Tato podpora je určena podnikatelům z řad obchodních společností, osobám samostatně výdělečně činným se zaměstnanci a nestátním neziskovým organizacím s výjimkou občanských sdružení. Současně je určena začínajícím podnikatelům bez zaměstnanců, kteří jsou osobami z cílových skupin. V rámci vyhlášených výzev není oblast podnikání nijak omezena, žadatel musí předložit příslušné oprávnění k podnikání a prokázat, že jde o dosud nevykonávanou činnost. Podrobné informace k vyhlášeným výzvám č. 1 oblasti intervence 3.1 IOP a č. 30 OPLZZ jsou k dispozici na <http://www.mpsv.cz/cs/6748> a www.esfcr.cz.

Tatána Plecháčková,
Mgr. Svatava Škantová,
oddělení implementace ESF a IOP MPSV ČR

Inzerce

Decadence Now!

ZA HRANICÍ KRAJNOSTI

30/09/2010_02/01/2011

GALERIE RUDOLFINUM

ALŠOVO NÁBŘEŽÍ 12 / PRAHA 1

UMĚLECKOPRŮMYSLOVÉ MUSEUM V PRAZE

17. LISTOPADU 2 / PRAHA 1

WWW.DECADENCENOW.CZ

HLAVNÍ PARTNER: UniCredit Bank
HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER: LIDOVÉ NOVINY, Novinky.cz
MEDIÁLNÍ PARTNER: A2, GRAND PRINC, US: A2